

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtna informacija oktober 2009

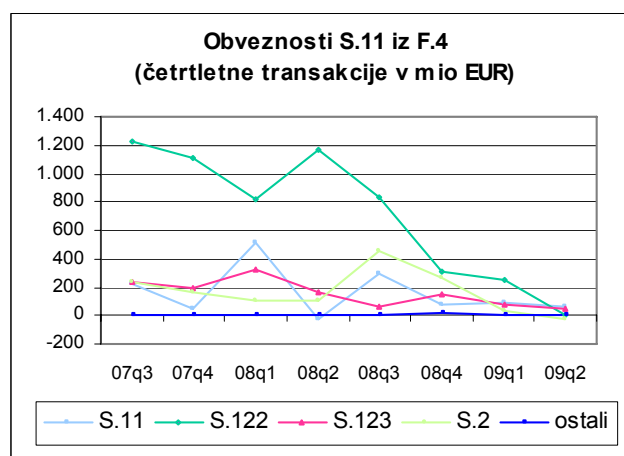
2009q2

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec prvega polletja 2009 znašala 45,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 zmanjšala za 302 mio EUR. Največ naložb so imele v **delnice in drug lastniški kapital** (41%), od tega največ znotraj lastnega sektorja (74%). Naložbe so se glede na konec leta 2008 povečale za 36 mio EUR (od tega so neto nakupi znašali 212 mio EUR, negativne vrednostne spremembe pa 176 mio EUR). **Druge terjatve** so predstavljale 36% finančnih sredstev, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (83%), od tega 53% v okviru lastnega sektorja ter 35% do tujine. V prvem polletju 2009 so se trgovinski krediti in predujmi zmanjšali za 822 mio EUR oz. 6%, od tega znotraj lastnega sektorja za 532 mio EUR (predvsem v prvem četrtnem letju 2009, v drugem četrtnem letju že razviden porast terjatev), do tujine pa za 300 mio EUR, kar je povezano predvsem s padcem izvoza.

Obveznosti nefinančnih družb so konec prvega polletja 2009 znašale 87,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 956 mio EUR. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** (42%). V prvem polletju 2009 so se te obveznosti povečale za 1,1 mrd EUR, in sicer preko transakcij za 194 mio EUR ter preko vrednostnih sprememb za 900 mio EUR (predvsem v drugem četrtnem letju 2009 zaradi pozitivnih donosov na delnicah, ki kotirajo). Največji lastniki so bile nefinančne družbe (37%), sledijo gospodinjstva (23%), država (17%) in tujina (16%). **Posojila** so predstavljala 39% obveznosti in so se v prvem polletju 2009 povečala za 623 mio EUR oz. 2% (večinoma v prvem četrtnem letju 2009), v enakem obdobju lani pa za 3,2 mrd EUR. Nefinančne družbe so imele najeta posojila pri bankah (62%), v tujini (15%), pri nefinančnih

družbah (10%) in drugih finančnih posrednikih (9%). **Druge obveznosti** so predstavljale 19% obveznosti, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (75%), od tega največ do nefinančnih družb (59%). V prvem polletju 2009 so se ti zmanjšali za 1,1 mrd EUR, predvsem znotraj lastnega sektorja za 532 mio EUR in do tujine za 629 mio EUR, kar je povezano predvsem s padcem uvoza.

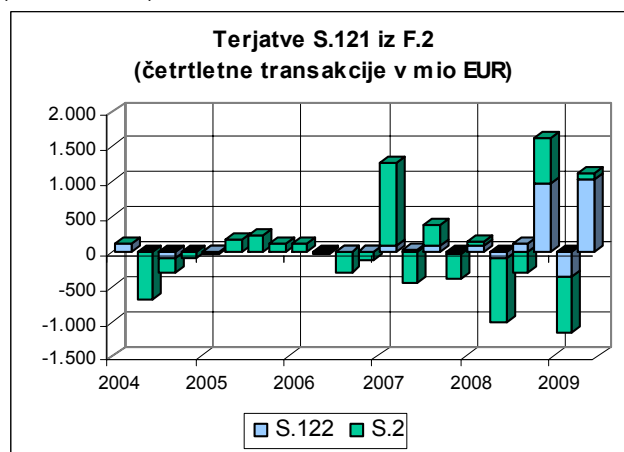
Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec prvega polletja 2009 znašal 42,1 mrd EUR in se je glede na konec leta 2008 povečal za 1,3 mrd EUR oz. 3%. Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so konec prvega polletja 2009 predstavljale 57% finančnih sredstev in 29% obveznosti nefinančnih družb.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec prvega polletja 2009 znašala 7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 143 mio EUR. Največ finančnih sredstev je bilo naloženih v dolžniške vrednostne papirje (61%) in vloge (35%). V prvem polletju 2009 so se naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** povečale za 157 mio EUR oz. 4%. Konec prvega polletja 2009 je imela centralna banka 97% naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje (največ v EMU 70%) in 3% naložb v dolžniške vrednostne papirje države. **Vloge** so se v prvem četrtnem letju 2009 zmanjšale za 1,1 mrd EUR oz. 46%, v drugem četrtnem letju pa povečale na raven s konca leta 2008 (2,5 mrd EUR). Vloge pri bankah so se v prvem polletju 2009 povečale za 666 mio EUR, vloge v tujini pa zmanjšale za 679 mio EUR, od tega največ v EMU (za 521 mio EUR oz. 59%). Pri tem se je delež vlog v tujini zmanjšal iz 50% na 23%, delež vlog pri bankah pa povečal iz 50% na 77%.

Obveznosti centralne banke so konec prvega polletja 2009 znašale 6,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 150 mio EUR. Obveznosti iz naslova **gotovine in vlog** so predstavljale 90% vseh obveznosti, in sicer 64%

do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema) in 20% do bank. Obveznosti iz gotovine in vlog so se v prvem četrtnem letju 2009 zmanjšale za 1,3 mrd EUR oz. 22%, v drugem četrtnem letju pa povečale na raven s konca leta 2008 (5,9 mrd EUR).

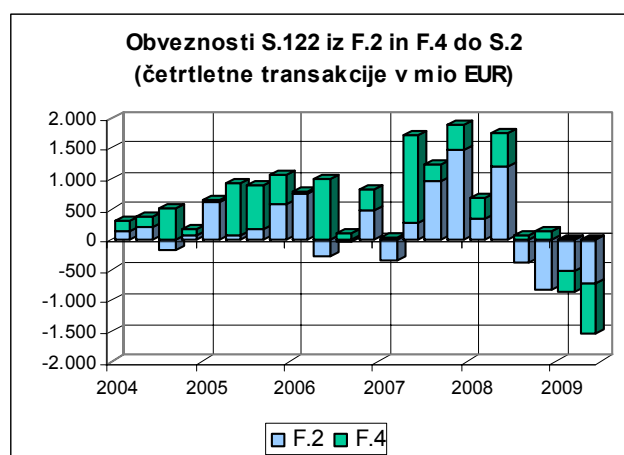

S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank so konec prvega polletja 2009 znašala 50,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 1,4 mrd EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** s 74%, pri čemer so banke največ posojale nefinančnim družbam (57%) in gospodinjstvom (22%). V prvem polletju 2009 so se dana posojila povečala za 839 mio EUR (lani v enakem obdobju za 3,4 mrd EUR), od tega za 400 mio EUR v okviru lastnega sektorja in 235 mio EUR nefinančnim družbam. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so konec prvega polletja 2009 predstavljale 15% vseh naložb. Glede na konec leta 2008 so se povečale za 598 mio EUR, pri čemer so se največ povečale naložbe v državne vrednostne papirje (za 1,2 mrd EUR), zmanjšale pa v tuje vrednostne papirje (za 845 mio EUR). Konec prvega polletja 2009 je bilo največ naložb v državne (42%) in tuje (39%) vrednostne papirje. **Gotovina in vloge** so konec prvega polletja 2009 predstavljale 8% naložb in so se glede na konec leta 2008 zmanjšale za 175 mio EUR.

Obveznosti bank so konec prvega polletja 2009 znašale 48,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 1,6 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** z 62%, in sicer so imela največ vlog gospodinjstva (46%), sledijo tujina (18%, od tega 92% vloge bank iz EMU), nefinančne družbe (12%) in država (12%). V prvem polletju 2009 so se obveznosti iz vlog povečale za 1,7 mrd EUR, pri čemer so se povečale predvsem vloge države (za 1,7 mrd EUR), centralne banke (za 666 mio EUR) in gospodinjstev (za 516 mio EUR),

zmanjšale pa predvsem vloge tujine (za 1,3 mrd EUR). Najeta **posojila** so predstavljala 24% obveznosti in so se v prvem polletju 2009 zmanjšala za 701 mio EUR, pri čemer so se zmanjšala najeta posojila v tujini (za 1,1 mrd EUR), povečala pa posojila pri domačih bankah (za 400 mio EUR). **Kapital** bank je konec prvega polletja 2009 predstavljal 9% vseh obveznosti, in sicer so bili največji lastniki tujina (36%), država (24%) in nefinančne družbe (21%). Obveznosti iz kapitala so se prvem polletju 2009 povečale za 304 mio EUR oz. 8%, predvsem iz naslova prevrednotenja.

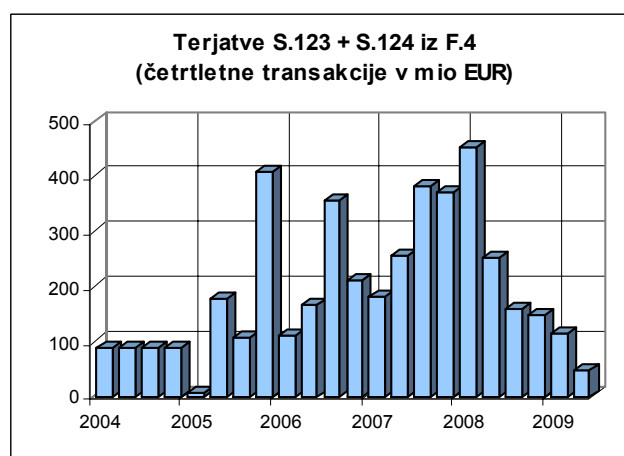

S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec prvega polletja 2009 znašala 9,9 mrd EUR in so se v prvem polletju 2009 povečala za 181 mio EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** (54%), pri čemer so največ posojali nefinančnim družbam (60%) in gospodinjstvom (25%). Nadaljuje se umirjanje rasti danih posojil, saj je obseg sklenjenih poslov v prvem polletju 2009 znašal samo 162 mio EUR (lani v enakem obdobju 705 mio EUR). Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so predstavljale 33% vseh naložb, največ v nefinančnih družbah (48%) in v tujini (34%). V prvem polletju 2009 so se povečale za 74 mio EUR, in sicer zaradi prevrednotenja naložb v višini 126 mio EUR, medtem ko so neto prodaje znašale 52 mio EUR.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec prvega polletja 2009 znašale 10,5 mrd EUR in so se v prvem polletju 2009 zmanjšale za 110 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 66% vseh obveznosti. Posojila so bila najeta predvsem v tujini (58%) in pri bankah (37%), pri čemer gre pretežno za zadolževanje lizing podjetij. Obseg najetih posojil se je v prvem polletju 2009 povečal samo za 3 mio EUR, pri čemer se je v prvem četrtnetju 2009 prvič zmanjšal, in sicer za 55 mio EUR. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 31% vseh obveznosti. V prvem polletju 2009 so se zmanjšale za 87 mio EUR oz. 3%, predvsem zaradi negativnih vrednostnih in drugih sprememb v prvem četrtnetju 2009, 13 mio EUR

pa je bilo neto odlivov iz vzajemnih skladov (po petih zaporednih četrtnetjih neto odlivov so v drugem četrtnetju 2009 znašali neto prilivi 13 mio EUR). Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile delnice/enote investicijskih skladov (58%), od tega 57% v lasti gospodinjstev.

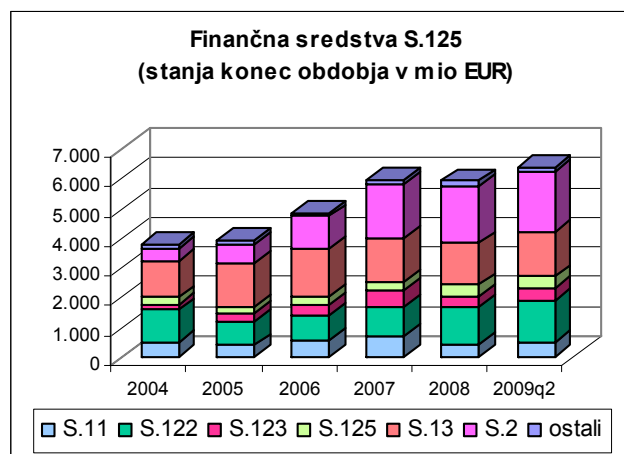

S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec prvega polletja 2009 znašala 6,4 mrd EUR in so se v prvem polletju 2009 povečala za 471 mio EUR. Največji delež finančnih sredstev so predstavljale naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** (53%), največ v državne (43%) in tuje (41%) dolžniške vrednostne papirje. Stanje naložb se je v prvem polletju 2009 povečalo za 156 mio EUR oz. 5%, predvsem zaradi neto nakupov v drugem četrtletju. Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so konec prvega polletja 2009 predstavljale 24% finančnih sredstev. V prvem polletju 2009 so se povečale za 158 mio EUR, predvsem zaradi prevrednotenja naložb v drugem četrtletju 2009. Največ naložb so imeli v tuje delnice in drug lastniški kapital (35%), sledile so naložbe v sektor drugih finančnih posrednikov (26%) in nefinančnih družb (19%). Terjatve iz **vlog** so konec prvega polletja 2009 znašale 772 mio EUR oz. 12% vseh finančnih sredstev in so se v prvem polletju 2009 povečale za 10%.

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec prvega polletja 2009 znašale 6,5 mrd EUR in so se v prvem polletju 2009 povečale za 586 mio EUR. Največji delež obveznosti so predstavljale **zavarovalno tehnične rezervacije** (68%), ki so se v prvem polletju 2009 povečale za 415 mio EUR oz. 10%. V strukturi je znašal delež rezervacij iz življenjskega zavarovanja 40%, iz pokojninskega zavarovanja 23%, delež drugih tehničnih

rezervacij pa 36%. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so konec prvega polletja 2009 znašale 1,8 mrd EUR oz. 28% obveznosti, od tega so 828 mio EUR oz. 46% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (32%), nefinančne družbe (18%), tuji (13%) ter zavarovalnice in pokojninski skladi (12%).

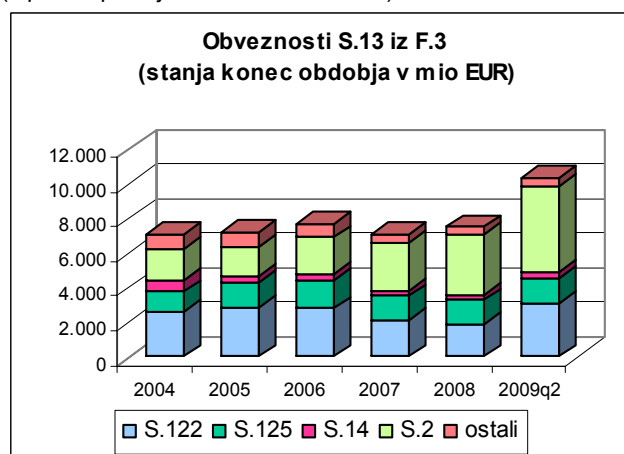
S.13 Država

Finančna sredstva države so konec prvega polletja 2009 znašala 21,6 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 4,4 mrd EUR oz. 26%. Država je imela 10,5 mrd EUR oz. 49% finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital** (56% konec leta 2008), od tega v nefinančne družbe (60%), sledile so naložbe v sektor države (20%) in banke (10%). Stanje naložb se je v prvem polletju 2009 povečalo za 841 mio EUR oz. 9% (predvsem posledica pozitivnih vrednostnih sprememb v drugem četrtletju). Terjatve iz **gotovine in vlog** so predstavljale 18% finančnih sredstev (13% konec leta 2008), od tega 93% do domačih bank in 7% do centralne banke. V prvem polletju 2009 so se povečale za 1,6 mrd EUR oz. 72% (posledica izdaje zakladnih menic in neto izdaj obveznic). Terjatve iz **posojil** so znašale 3,2 mrd EUR oz. 15% finančnih sredstev in so se v prvem polletju 2009 povečale za 1,6 mrd EUR (v celoti do države).

Obveznosti države so konec prvega polletja 2009 znašale 20 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 4,8 mrd EUR oz. 32%. Država je imela 10,3 mrd EUR oz. 52% obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega iz zakladnih menic 9% in iz obveznic 91%. Obveznosti iz zakladnih menic so se povečale iz 90 mio EUR konec leta 2008 na 977 mio EUR konec prvega polletja 2009 (za 786 mio EUR v prvem četrtletju), pri čemer so celotno izdajo kupile banke. Obveznosti iz izdanih obveznic so se povečale za 1,9 mrd EUR oz. 26% (v drugem četrtletju 2009 za 1,5 mrd EUR), največ obveznosti iz tega naslova je imela država do tujine (53%, 48% konec leta 2008), bank (23%) ter do zavarovalnic in pokojninskih skladov (16%). Obveznosti iz **posojil** so znašale 3,7 mrd EUR oz. 19%

vseh obveznosti (13% konec leta 2008), od tega je zadolževanje v okviru države predstavljalo 75% obveznosti iz posojil (57% konec leta 2008). V prvem polletju 2009 so se obveznosti iz posojil povečale za 1,7 mrd EUR oz. 81%, predvsem v okviru države. Konsolidiran **dolg** države je konec prvega polletja 2009 znašal 11,1 mrd EUR oz. 30% BDP (8,3 mrd EUR oz. 22% BDP konec leta 2008). Obveznosti KAD in SOD iz kapitala so se povečale za 155 mio EUR oz. 8% in so predstavljale 10% obveznosti.

Država je v prvem polletju 2009 zmanjšala presežek finančnih sredstev nad obveznostmi iz 1,9 mrd EUR na 1,6 mrd EUR. Primanjkljaj v transakcijah je znašal 1,1 mrd EUR (v prvem polletju 2008 199 mio EUR).

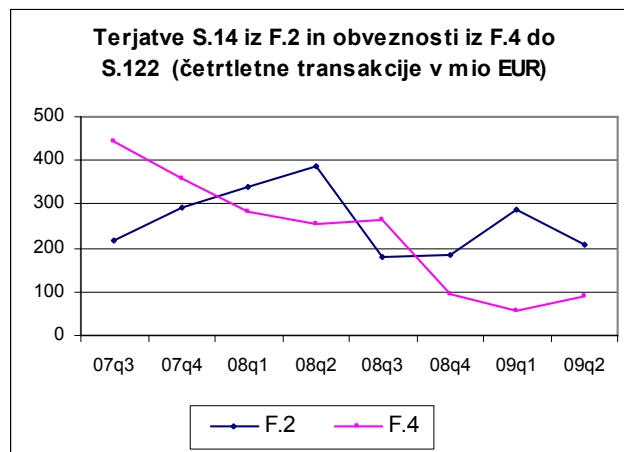

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec prvega polletja 2009 znašala 38,6 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 2,2 mrd EUR. **Vloge** so znašale 14,7 mrd EUR oz. 38% finančnih sredstev, in sicer 94% do domačih bank in 6% do tujine. V prvem polletju 2009 so se povečale za 515 mio EUR (v enakem obdobju lani za 779 mio EUR). Terjatve iz **gotovine** so predstavljale 5,5 mrd EUR oz. 14% finančnih sredstev, od tega 89% do tujine in 11% do centralne banke. V prvem polletju 2009 so se povečale za 493 mio EUR, predvsem do tujine. Gospodinjstva so imela 11,2 mrd EUR oz. 29% vseh finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, od tega 76% v nefinančne družbe ter 19% v investicijske družbe, vzajemne sklade in vzajemne pokojninske sklade. V prvem polletju 2009 so se naložbe povečale za 803 mio EUR (predvsem posledica prevrednotenja naložb v drugem četrtletju). Neto nakupi so znašali 85 mio EUR, od tega neto prilivi v vzajemne pokojninske sklade 66 mio EUR.

Obveznosti gospodinjstev so konec prvega polletja 2009 znašale 11,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 218 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 87% vseh obveznosti, od tega do domačih bank 81% ter do drugih finančnih posrednikov 13%. V

prvem polletju 2009 so se povečale za 180 mio EUR, lani v enakem obdobju za 656 mio EUR.

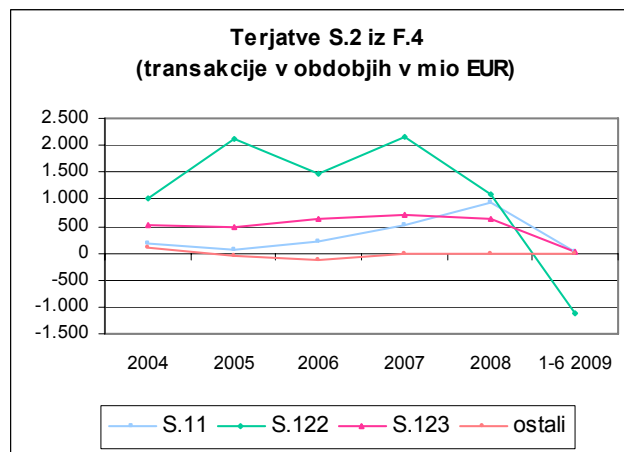
Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec prvega polletja 2009 znašal 27,3 mrd EUR in se je glede na konec leta 2008 povečal za 2 mrd EUR (od tega so neto transakcije znašale 1,1 mrd EUR).

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec prvega polletja 2009 znašala 46,3 mrd EUR. Glede na konec leta 2008 so se zmanjšala za 1,3 mrd EUR. **Posojila** so predstavljala 41% finančnih sredstev, od tega 51% do bank, 26% do nefinančnih družb in 21% do drugih finančnih posrednikov. Posojila so se v prvem polletju 2009 zmanjšala za 1 mrd EUR, od tega največ do bank za 1,1 mrd EUR. **Gotovina in vloge** so predstavljale 20% finančnih sredstev, od tega 59% do bank in 41% do centralne banke. V prvem polletju 2009 so se zmanjšale za 1,1 mrd EUR oz. 11%, predvsem v prvem četrtletju 2009, in sicer do centralne banke za 627 mio EUR (zmanjšanje obveznosti centralne banke do Evrosistema) in do bank za 523 mio EUR, v drugem četrtletju 2009 pa sta se izničila povečanje obveznosti centralne banke do Evrosistema ter zmanjšanje vlog tujine pri domačih bankah. Terjatve tujine iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 18% finančnih sredstev, predvsem do nefinančnih družb (73%) in bank (19%).

Obveznosti tujine so konec prvega polletja 2009 znašale 34,4 mrd EUR in so se v prvem polletju 2009 zmanjšale za 940 mio EUR. **Dolžniški vrednostni papirji** so predstavljali 26% obveznosti, od tega 47% do centralne banke in 33% do bank. V prvem polletju 2009 so se obveznosti iz tega naslova zmanjšale za 737 mio EUR oz. 8%, največ do bank za 845 mio EUR. **Gotovina in vloge** so predstavljale 26% obveznosti. Obveznosti iz gotovine so konec prvega polletja 2009 znašale 4,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 385 mio EUR, in sicer pri gospodinjstvih iz naslova ocene tuje gotovine. Obveznosti tujine iz vlog so konec prvega polletja 2009 znašale 3,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 zmanjšale za 811

mio EUR oz. 17%, največ do centralne banke za 679 mio EUR. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 18% obveznosti, od tega 54% do nefinančnih družb, 18% do drugih finančnih posrednikov in 8% do bank. V prvem polletju 2009 so se povečale za 175 mio EUR, kar je posledica neto nakupov v tujini v višini 185 mio EUR.

Neto finančna sredstva tujine so konec prvega polletja 2009 dosegla 11,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 zmanjšala za 333 mio EUR oz. 3%. Tujina je v prvem četrtletju 2009 še neto financirala slovensko gospodarstvo (125 mio EUR), v drugem četrtletju pa je izkazovala primanjkljaj (-291 mio EUR).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovanj F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komerčni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

<p>Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).</p> <p>Osnovna načela ESA 95 so:</p> <ul style="list-style-type: none"> vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti; razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets); razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth); neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds). <p>Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.</p> <p>Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).</p> <p>Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph LR A["I. Stanje (konec obdobja X)"] -- "+" --> B((II. Transakcije (v obdobju Y))) B -- "+" --> C((III. Vrednostne in druge spremembe (v obdobju Y))) C -- "=" --> D["IV. Stanje (konec obdobja Y)"] </pre> </div> <p>Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.</p> <p>Primarni viri podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot: <ul style="list-style-type: none"> nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 1 milijon EUR; finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 milijon EUR; enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR; statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP); statistika vrednostnih papirjev. <p>Sekundarni viri podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> denarna in bančna statistika; statistika drugih finančnih institucij; javnofinančna statistika.
--

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>